

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av Knut
Lundmarks grundskola i Älvsbyns kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Knut Lundmarks grundskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framförallt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framtidsytande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier hos Knut Lundmarks grundskola uppfylls i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att all pedagogisk personal ges behovsanpassad kompetensutveckling och stöd samt förutsättningar att samtala kring hur undervisningen kan tillgängliggöras.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar *i flera delar* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

- Rektorn bör, tillsammans med lärare och med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning, kartlägga behoven och planera för att eleverna ges en utbildning som bidrar till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver *i flera delar* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Se till att samtliga lärare ges förutsättningar att samverka i frågor rörande bedömning och betygsättning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin uppföljning och analys av verksamhetens förutsättningar, resultat och kvalitet.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-08-07 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:6409) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

Utbildningens utformning och syfte: 1 kap. 4, 5, 9–10 §§ skollagen (2010:800). Rektors pedagogiska ansvar och ansvar för inre organisation och för personalen: 2 kap. 9–10 och 34 §§ skollagen.

Systematiskt kvalitetsarbete enhetsnivå: 4 kap. 4–7 §§ skollagen.

Rektorns ansvar för att tillhandahålla flexibel, tidsenlig och tillgänglig utbildning: 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen.

Läroplan för grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp och utvärderar utbildningens kvalitet utifrån en bred bild av undervisningens genomförande, förutsättningar och elevernas progression. Rektorn fördelar arbetsuppgifter och ansvar samt leder och fördelar resurser utifrån elevernas behov av en tillgänglig lärmiljö. Rektorn utgår till viss del från verksamhetens behov när förbättringsåtgärder vidtas samt vid säkerställande av att personalen har och får den kompetens som krävs.

Uppföljning, analys och utvecklingsarbete

Granskningen visar att rektorn följer upp, utvärderar och analyserar undervisningens kvalitet, elevernas progression, trivsel och upplevelser av trygghet samt skolans värdegrundsarbete utifrån flera olika sorters underlag. Rektorn följer upp och gör bedömningar av undervisningens förutsättningar och kvalitet genom klassrumsbesök och utifrån de planeringar, analyser och utvärderingar av undervisningen som klasslärarna för in i skolans digitala lärplattform. Rektorns uppföljning av elevernas progression baseras bland annat på de analyser av elevernas individuella kunskapsutveckling som klasslärarna gör en gång per termin. Vidare följer rektorn även upp elevernas kunskapsutveckling genom de specialpedagogiska möten som elevhälso-teamet genomför en gång per termin. Rektorn följer systematiskt upp värdegrundsarbetet och skolans trygghetsresultat genom återkommande trivselenkäter,

lärarnas dokumentation samt genom trygghetsvandringar. Trygghetsresultaten följs också upp och analyseras av skolans trygghetsteam, där rektorn ingår.

Utifrån uppföljning och analys av verksamhetens förutsättningar, undervisningens kvalitet och elevernas progression mot målen genomförs vissa utvecklingsåtgärder. En utvecklingsåtgärd som genomförts är att lärare och elevassistenter i tränings-skolan under hösten 2022 deltar i Skolverkets utbildning i kommunikation. En annan utvecklingsåtgärd som genomförts för att skapa bättre dynamik i klassrummet, är att två av undervisningsgrupperna från och med höstterminen 2022 delar klassrum.

Av granskningen framgår att rektorns uppföljning, utvärdering och analys av undervisningens kvalitet endast till viss del omfattar undervisningen i slöjd och hem- och konsumentkunskap för eleverna som läser ämnen. Denna undervisning genomförs i närliggande Älvåkraskolans lokaler och med lärare från Älvåkraskolan. Intervjuade lärare vid Älvåkraskolan uppger att rektorn nog inte är särskilt insatt i den undervisning som eleverna får i Älvåkraskolans lokaler och att de inte deltar i något uppföljnings- och utvecklingsarbete kopplat till Knut Lundmarks grundsärskola. Av granskningen framgår att rektorn är medveten om problematiken med att aktuella lärare vid Älvåkraskolan inte deltar i något utvecklingsarbete kopplat till Knut Lundmarks grundsärskola. Därtill framgår också att rektorn skaffar sig en bild av undervisningen genom de assistenter och klasslärare från Knut Lundmarksskolan som följer med eleverna till Älvåkraskolan.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på skolenheten med ett tydligt fokus på att skapa tillgängliga lärmiljöer för eleverna. Av genomförda intervjuer framgår att rektorn på ett aktivt sätt verkar för att lärmiljön i klassrummet anpassas utifrån elevernas behov. Exempelvis är lokalerna och delar av skolgården särskilt anpassade för elever som läser ämnen och ämnesområden. I ämnena slöjd och hem- och konsumentkunskap får, som tidigare nämnts, de elever som läser ämnen sin undervisning i intilliggande Älvåkraskolans lokaler. Eleverna som läser ämnesområden får istället all sin undervisning i Knut Lundmarks-skolans lokaler eftersom personalen anser att den pedagogiska miljön i Älvåkraskolans lokaler är mindre lämpliga för dessa elever. I intervju uppger rektorn och biträdande rektorn att de genomför klassrumsobservationer för att få en uppdaterad bild av hur lärmiljön anpassas utifrån elevernas behov. Granskningen visar att rektorn framförallt fokuserar på den undervisning som eleverna får i Knut Lundmarks-skolans lokaler och att rektorn därför inte har lika god kännedom om hur lärarna vid Älvåkraskolan arbetar med att tillgängliggöra undervisningen för eleverna vid Knut Lundmarks grundsärskola. Rektorn och lärarna uppger i intervju att skolan verkar för en flexibel utbildning, där det finns möjlighet för eleverna att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt att läsa ämnen utifrån grundskolans ämnesplaner. Av intervjuerna framgår att inga elever vid granskningstillfället är aktuella för någon sådan lösning.

Av granskningen framgår att rektorn har övergripande kännedom om lärares och annan skolpersonals behov av kompetensutveckling. Såväl lärare som elevassistenter uppger i intervju att rektorns kännedom om deras behov av kompetensutveckling sällan utmynnar i några konkreta åtgärder från rektorns sida. De uppger i intervju att de kompetensutvecklingsinsatser som genomförts de senaste åren inte initierats av rektorn utan att insatserna antingen kommit från huvudmannen eller från den pedagogiska personalen på skolan. Elevassisterna uppger att de upplever att rektorn inte säkerställer att de får den kompetensutveckling och det stöd som de behöver. Vidare framgår också att rektorn inte säkerställer att de lärare vid Älvåkraskolan som undervisar elever vid Knut Lundmarks grundskola får den kompetensutveckling och det stöd som de behöver. Därtill framgår också att rektorn inte ger förutsättningar för all undervisande personal att samtala om hur undervisningen kan tillgängliggöras för eleverna. Av granskningen framgår att såväl rektor som huvudman ser att verksamheten har behov av ökad ledning och stöd från rektorn. Med detta som utgångspunkt har en biträdande rektor anställts för att avlasta rektorn och stärka upp ledningen av grundskolan.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i flera delar* motsvarar kvalitetskriterierna inom området, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att all pedagogisk personal ges behovsanpassad kompetensutveckling och stöd samt förutsättningar att samtala kring hur undervisningen kan tillgängliggöras.

Granskningen visar att rektorn har övergripande kännedom om den pedagogiska personalens kompetens. Granskningen visar också att rektorn inte skapar förutsättningar för all pedagogisk personal som undervisar eleverna vid Knut Lundmarks grundskola att samtala kring undervisningens genomförande och hur undervisningen kan tillgängliggöras för eleverna.

I läroplanen (Lgrsär22) föreskrivs att utbildningen ska anpassas till och att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov samt att skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. I läroplanen anges att det är rektorn som ska se till att personalen får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna tillgängliggöra undervisningen för eleverna.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att säkerställa att alla lärare och annan pedagogisk personal får det stöd och de förutsättningar de behöver för att möta eleverna och tillgängliggöra undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

Utbildningens syfte: 1 kap. 4 § skollagen.

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen.

Grundskolans utformning och syfte: 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen. *Strukturerad undervisning:* 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i *hög utsträckning* elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är strukturerad och att strukturen är välbekant för eleverna. Undervisningen genomsyras av individuella anpassningar så att varje elev stimuleras och utmanas. I de flesta fall är undervisningen varierad och väl anpassad utifrån elevernas förutsättningar och behov samt verksamhetens mål.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur som eleverna känner igen sig i. Merparten av observerade lektioner följer samma struktur, med samling, uppstart, genomgång, elevaktivt inslag, pauser, återsamlingar och gemensamma avslut. Under några observerade lektioner går läraren igenom vad som ska göras under dagen och under lektionen. Vissa elever, som har behov av en lugnare miljö, får enskild genomgång utanför klassrummet. Såväl genomgångar som elevaktiva inslag är i de flesta fall väl anpassade utifrån såväl gruppens som individens nivå och behov. Av intervjuer och genomförda observationer framgår att undervisningen är målfokuserad, att eleverna i de flesta fall ges ett aktivt lärarstöd och att det finns ett nära samarbete mellan lärare och assistenter. Lärare och assistenter fotograferar löpande eleverna för att dokumentera undervisningen och elevernas lärande. Några observerade lektioner har en delvis annan struktur. Under dessa lektioner arbetar eleverna i större utsträckning var för sig med likadana eller snarlika uppgifter. Under dessa är det framförallt elevassistenterna som är aktiva och hjälper eleverna att komma framåt i arbetet.

Variation och stimulans

Granskningen visar att undervisningen överlag är såväl varierad som stimulerande för eleverna. Lärare och assistenter arbetar tillsammans för att ge eleverna ett aktivt stöd så att eleverna förstår, kommer igång med och bibehåller sitt engagemang för skolarbetet. Eleverna arbetar både enskilt och i grupp med uppgifter som stimulerar eleverna till socialt deltagande. Lärare och assistenter ger tydlig och positiv

återkoppling till eleverna. Bildstöd, tidshjälpmedel och andra anpassade hjälpmedel används vanligtvis i undervisningen. Av observerade lektioner och genomförda intervjuer framgår att strukturen och sättet att tillgängliggöra undervisningen ser delvis annorlunda ut i de ämnen där eleverna undervisas av lärare från Älvåkraskolan.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att undervisningen i *hög utsträckning* främjar elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

Utbildningens utformning och syfte samt hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4–5 och 10 §§ skollagen.

Elevers utveckling mot målen: 3 kap. 2 § skollagen.

Trygghet och målinriktat arbete mot kränkande behandling: 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ skollagen.

Grundsärskolans syfte: 11 kap. 2 § skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i *flera delar* för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det bedrivs ett aktivt arbete med att skapa social gemenskap och trygghet på skolan. Arbetet bedrivs i form av såväl främjande som förebyggande insatser som stärker elevernas personliga utveckling och lust att lära. Pedagogerna på skolan arbetar aktivt för att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet. Skolinspektionen bedömer emellertid att de aktiviteter som planeras och genomförs av pedagogerna saknar tydlig koppling till ett övergripande planerat arbete för elevernas aktiva deltagande i samhällslivet.

Trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att det pågår ett aktivt och välfungerande arbete med att skapa trygghet på skolan som även innefattar social interaktion och gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Arbetet innehåller främjande såväl förebyggande

som främjande åtgärder som syftar till att stärka elevernas personliga utveckling och lust att lära.

Skolans arbete med att skapa trygghet är i stor utsträckning gemensam för Knut Lundmarks grundsärskola och Knut Lundmarks grundskola. Skolans trygghetsteam, som består av representanter för såväl Knut Lundmarks grundsärskola och Knut Lundmarks grundskola, genomför varje termin trivselenkäter som riktar sig till elever och till vårdnadshavare. Av intervjuerna framgår att den trivselenkät som kommunen tillhandahåller inte är anpassad till grundsärskolans förutsättningar och behov. Skolan har därför beslutat att inte använda den enkät som kommunen tillhandahåller, utan istället en anpassad variant. Av intervjuer framgår att eleverna som läser ämnesområden inte besvarar trivselenkäten alls. Skolans sätt att skaffa sig kännedom om dessa elevers upplevelse av trygghet baseras därför på pedagogernas kännedom om eleverna. I intervjuer uppger pedagogerna att de har daglig kontakt med eleverna och deras vårdnadshavare och att de ofta frågar eleverna om hur de trivs och hur de upplever tryggheten. Pedagogerna uppger att de därför har god kännedom om elevernas upplevelser av trygghet. Utifrån uppföljning och analys av tryggheten vidtar skolan såväl förebyggande som främjande insatser i syfte att stärka tryggheten. En sådan åtgärd som vidtagits är att eleverna som läser ämnesområden får all sin undervisning i Knut Lundmarksskolans lokaler istället för att få delar av sin undervisning i Älvåkraskolans lokaler.

I intervju uppger pedagogerna att eleverna är trygga och att det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete. Pedagogerna har bland annat arbetat mycket med hur man är en bra kompis och med trygghet på internet. I intervjuer framgår att såväl rektor som elevhälsopersonal och lärare strävar efter att eleverna vid Knut Lundmarks grundsärskola ska ges goda möjligheter till social gemenskap med eleverna på Knut Lundmarks grundskola. Gemensamma rastaktiviteter och friluftsdagar är några av de exempel på aktiviteter som genomförs där elever från Knut Lundmarks grund- och grundsärskola deltar. Granskningen visar att personalen har god kännedom om skolans rutiner för att förebygga, motverka och att rapportera kränkningar.

Deltagande i samhällslivet

Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett aktivt arbete med att förbereda eleverna för deltagande i samhällslivet samt i att leva och verka i en digitaliserad värld. Vid skolan finns flera typer av digitala verktyg och hjälpmedel, exempelvis surfplattor som eleverna får möjlighet att arbeta med. Pedagogerna uppger i intervju att de ofta pratar med eleverna om trygghet på internet. Av intervjuer och insänd dokumentation framgår att behovet av IT-utrustning på skolan är stort och att såväl elever som pedagoger upplever att det finns stora problem med existerande IT-utrustning. En av de saker som i intervjuer beskrivs som problematisk är åtkomsten till internet i skolans lokaler.

Granskningen visar att skolan genomför flera typer av aktiviteter som syftar till att ge eleverna möjlighet att delta i och få konkreta erfarenheter från samhällslivet utanför skolan. Skolan deltar bland annat i kommunens kulturevenemang och gör studiebesök. I intervjuer med pedagogisk personal samt med elev på skolan framgår att eleverna bland annat fått besöka en bondgård, badhus och att de deltagit

vid invigningen av en stor produktionsanläggning för brödbak. Som en del i skolans arbete med jämställdhet och likabehandling finns inslag som syftar till att motverka föreställningar om vad som är typiskt manligt och kvinnligt i studie- och yrkesliv. Av granskningen framgår alltså att det bedrivs ett aktivt arbete för att eleverna ska få möjlighet att möta och bekanta sig med det omgivande närsamhället. Däremot framgår också att det saknas en övergripande och långsiktig planering, där personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning ingår, för att förbereda eleverna för deltagande i samhällslivet utanför skolan. Av intervjuer och insänd dokumentation framgår att Knut Lundmarks grundskola inte har tillgång till studie- och yrkesvägledarkompetens och att det därför faller på lärare och assistenter att tillgodosäga elevernas behov av konkreta erfarenheter av olika delar av samhället utanför skolan och att uppfylla verksamhetens uppdrag med att förbereda eleverna för deltagande i samhälls- och yrkesliv.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i flera delar* motsvarar kvalitetskriterierna inom området, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör, tillsammans med lärare och med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning, kartlägga behoven och planera för att eleverna ges en utbildning som bidrar till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolinspektionens granskning visar att det överlag finns ett välfungerande arbete för att eleverna ska ges konkreta erfarenheter av det närliggande samhället. Granskningen visar emellertid att det saknas övergripande och långsiktig planering för detta arbete.

Av 11 kap. 2§ skollagen framgår att utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Av läroplanen för grundskolan framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska verka för att utveckla kontakter med arbets-, förenings- och kulturliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö och bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av köns- tillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund. Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärare och med stöd av personal med kompetens inom studie- och yrkesvägledning kartlägger behoven och planerar för att eleverna ges en utbildning som bidrar till ett aktivt deltagande i samhällslivet. Även om studie- och yrkesvägledaren själv inte leder alla

aktiviteter behöver hen handleda lärarna i planeringen av arbetet och vara ett stöd i genomförandet. Detta så att eleverna i grundsärskolan ges goda möjligheter att under hela sin skolgång få praktiska erfarenheter av samhällets yrkesliv men även insikt i närsamhällets föreningsliv samt ta del av kulturutbud. Huvudmannen behöver bistå med rätt förutsättningar för rektorn att kunna genomföra arbetet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

Likvärdig utbildning och rektors ansvar: 1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§ skollagen. *Elevers utveckling mot målen och arbete med extra anpassningar och särskilt stöd:* 3 kap. 3, 5 och 7 §§ skollagen.

Grundsärskolans utformning och syfte: 11 kap. 2, 3, 5 och 11 skollagen. *Utvecklingssamtal och individuell studieplan:* 11 kap. 15–16 a §§ skollagen. *Betygssättning:* 11 kap. 17, 19–23 §§ skollagen.

Bedömningsstöd: 10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver *i flera delar* ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att skolans arbete med att bedöma elevernas kunskapsutveckling överlag är välfungerande, men att alla lärare inte ingår i detta arbete. Klasslärare och assistenter samverkar i fortlöpande bedömning av elevernas kunskaper utifrån gällande styrdokument och det finns ett tydligt syfte att utveckla undervisningen. Elevernas kunskapsutveckling återkopplas kontinuerligt till elever och vårdnadshavare. Skolinspektionen bedömer emellertid att det saknas förutsättningar för samtliga lärare att samverka i frågor gällande bedömning och betygssättning.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att lärare tillsammans med assistenterna fortlöpande följer och bedömer elevernas kunskapsutveckling. Bedömningen återkopplas på sätt som är framåtsyftande och anpassade för eleverna. Utifrån de bedömningar som görs vidtar lärarna anpassningar av undervisningen.

Lärarna uppger att det finns två formella inplanerade tillfällen då bedömning av elevernas kunskaper diskuteras. Lärarna berättar att även assistenterna är med på dessa träffar och deltar i diskussionerna om elevernas kunskapsutveckling. Lärarna

uppgger att detta har förbättrat deras möjligheter att bedöma elevernas kunskapsutveckling, eftersom assistenterna deltar i undervisningen och ser vad eleverna kan. Lärarna uppgger att återkopplingen till eleverna sker återkommande under lektionerna samt mer formellt vid utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare. Utifrån de bedömningar som görs vidtar lärarna kontinuerligt åtgärder för att anpassa undervisningen i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling. Av granskningen framgår också att nationella bedömningsstöd används för att bedöma elevernas kunskaper och för att utvärdera om och hur undervisningen behöver anpassas. Vidare hålls även ett specialpedagogiskt möte varje termin där specialpedagog tillsammans med elevhälsan följer upp och analyserar elevernas kunskapsutveckling.

Samverkan i frågor gällande bedömning

Av granskningen framgår att samverkan gällande bedömning och betygssättning fungerar väl på skolan. Klasslärare och assistenter deltar i gemensamma samtal kring bedömning av elevernas kunskaper. Såväl rektor som lärare och assistenter uttrycker i intervju att dessa gemensamma samtal ger bättre förutsättningar att bedöma elevernas kunskaper. Av intervjuer och insänd dokumentation framgår också att lärarna deltagit i SPSM:s webinarier kring implementering av 2022 års läroplan för grundskolan.

Av granskningen framgår emellertid att samtliga lärare som undervisar inte deltar i skolans samverkan i frågor gällande bedömning och betygssättning. Några av de lärare från Älvåkraskolan som undervisar eleverna vid Knut Lundmarks grundskola uppgger i intervju att de inte deltar i några samtal om bedömning och betygssättning kopplat till Knut Lundmarks grundskola. Vidare framgår också att dessa lärare inte heller samverkar med varandra i frågor gällande bedömning och betygssättning när det kommer till eleverna vid Knut Lundmarks grundskola. Vidare framgår också att samtliga lärare som undervisar eleverna inte deltagit i några gemensamma samtal och diskussioner kring den nya läroplanen. Av granskningen framgår att skolan inte har några formella samarbeten med andra skolor i frågor gällande bedömning och betygssättning, men att enstaka lärare på eget initiativ initierat sådana samarbeten.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolan *i flera delar* bedriver ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men att utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Se till att samtliga lärare ges förutsättningar att samverka i frågor rörande bedömning och betygssättning.

Skolinspektionens granskning visar att det överlag finns ett välfungerande och tydligt arbete i bedömning och betygssättning på skolan. Men granskningen visar också

att de lärare vid Älvåkraskolan som undervisar elever från Knut Lundmarks grundskola inte ges förutsättningar att delta i samverkan kring bedömning och betygsättning och inte heller i det arbete som sker för att utveckla lärarnas bedömar-kompetens.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer framgår att rektorn bör skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med bedömning och rättvisande och likvärdiga betyg.¹ Vidare framgår också att samverkan kring bedömning och betygsättning också är en viktig del i utvärderingen av undervisningen som kan bidra till att utveckla undervisningens kvalitet. Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskningar visar att det på många grundskolor finns ett välfungerande system för samverkan kring bedömning och betygsättning. Granskningarna visar också att lärare som endast delvis undervisar på grundskolan i liten utsträckning deltar i det gemensamma arbetet med bedömning på skolan. Enligt rapporten medför detta en ökad risk för att bedömningen inte fullt ut fungerar som ett stöd i elevernas kunskapsutveckling.²

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att ta ett tydligare ansvar för att se till att samtliga lärare som undervisar eleverna vid Knut Lundmarks grundskola ges tillräckliga förutsättningar till samverkan kring bedömning och betygsättning.

¹ Skolverkets allmänna råd med kommentarer, (2018) Betyg och betygsättning, Skolverket: Stockholm, s. 14.

² Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskningar, (2020) Undervisningen i grundskolan – med särskilt fokus på årskurserna 6–9, Skolinspektionen: Stockholm, s. 24, 28.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

Huvudmannens ansvar att för en likvärdig utbildning som uppfyller syftet och tar hänsyn till barnets bästa: 1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a §§ skollagen.

Kompetens för rektor, lärare och elevhälsa: 2 kap. 11–13, 18, 25 och 29 §§ skollagen (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare).

Ansvar för kompetensutveckling, flexibilitet, lokaler och utrustning: 2 kap. 34–36 §§, 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Systematiskt kvalitetsarbete huvudmannanivå: 4 kap. 3 och 8 §§ skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer *i flera delar* skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men att utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen endast i begränsad omfattning gör en självständig uppföljning och analys av grundsärskolans verksamhet och resultat. Detta får i förlängningen en inskränkande inverkan på huvudmannens utsikter att ge behovsanpassat stöd till rektorn och skolenheten.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenhet

Granskningen bedömer att huvudmannen stödjer rektor och skolan, men att detta stöd sällan är riktat specifikt mot grundsärskolans behov. Knut Lundmarks grundsärskola delar, utöver rektor och skolbyggnad även elevhälsoresurser, trygghetsenkät, trygghetsteam och systematisk kvalitetsrapport med Knut Lundmarks grundskola. Granskningen visar även att de verksamhetsmål som huvudmannen formulerat i stora delar är gemensamma för grund- och grundsärskolan. Under granskningen uttrycker såväl skolpersonal som representanter för huvudmannen att det finns en medvetenhet kring detta och att avsikten är att grundsärskolan inte ska behandlas annorlunda än grundskolan. Skolchef uttrycker i intervju att detta kommer sig av att huvudmannen vill ta ett helhetsgrepp kring skolan. Grundsärskolan ska, enligt detta synsätt, ingå som en självklar del i kommunens övriga skolverksamhet.

Skolinspektionen bedömer att detta upplägg har stora fördelar såsom möjligheter till samverkan och social gemenskap med Knut Lundmarks grundskola och förutsättningar att finna gemensamma utvecklingsområden samt genomföra förebyggande och främjande insatser som gynnar båda verksamheterna. Skolinspektionen

bedömer emellertid att upplägget även riskerar att försvåra huvudmannens möjligheter att ge stöd och styrning som är behovsanpassat utifrån grundsärskolans unika förutsättningar och behov. Av granskningen framgår exempelvis att huvudmannen tillhandahåller en trygghetsenkät som den pedagogiska personalen upplever inte fungerar i grundsärskolan och som de därför väljer att inte använda. I intervju uppger representanter för huvudmannen att de är medvetna om detta och att en ny och bättre anpassad enkät ska tas fram. Vidare framgår att huvudmannen inte vidtagit några åtgärder för att skapa möjligheter för rektorn och personalen vid Knut Lundmarks grundsärskola att samverka med andra grundsärskolor. Huvudmannen tillhandahåller varken studie- och yrkesvägledarkompetens eller annat stöd och stöttning till rektorn i arbetet med att förbereda eleverna för ett långsiktigt deltagande i samhällsliv och yrkesliv. Av granskningen framgår att huvudman och rektor sett ett behov av mer riktat stöd mot grundsärskolan, och att en biträdande rektor därför anställts som kommer att arbeta riktat mot grundsärskolan.

Huvudmannens strukturer för uppföljning av verksamhetens kvalitet och det långsiktiga arbetet för att nå en god måluppfyllelse

Av granskningen framgår att huvudmannen följer upp och analyserar verksamheten vid skolan och att huvudmannen till viss del har en långsiktighet och systematik i detta arbete. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen på detta område, på samma sätt som beskrivits ovan gällande stöd och styrning, endast till viss del specifikt har grundsärskolans särskilda förutsättningar och behov som utgångspunkt. Granskningen visar också att huvudmannen endast i låg grad gör självständiga uppföljningar och analyser som är fristående från rektorns. Med anledning av detta blir huvudmannens arbete med att ge långsiktigt goda förutsättningar för undervisning delvis svagt och otydligt.

Av granskningen framgår att huvudmannen har relativt god kännedom om den fysiska och pedagogiska lärmiljön på skolan, men att huvudmannen inte på ett systematiskt sätt gör egna analyser av exempelvis undervisningens kvalitet och om lokaler, lärmiljö och lärarnas kompetens är ändamålsenlig utifrån verksamhetens behov och mål. Rektorn uppger i intervju att huvudmannen nog inte gör så många egna analyser av verksamheten, utan främst lutar sig mot rektorns analyser. Såväl representanter för huvudmannen som rektorn uppger i intervju att de ser ett behov av göra en mer fristående uppföljning och analys av verksamheten och resultaten vid grundsärskolan. Skolinspektionen bedömer att ett sådant upplägg skulle ge huvudmannen bättre förutsättningar att på ett systematiskt och långsiktigt sätt se och möta grundsärskoleverksamhetens behov och utmaningar.

Skolans lokaler är relativt nybyggda, moderna och har utformats med särskilt hänsyn till grundsärskolans behov. Såväl rektorn som den pedagogiska personalen vid skolan uppger emellertid att lokalerna behöver ses över. Detta då delar av undervisningen, på grund av lokal- och utrustningsbrist, i nuläget behöver drivas an-

tingen utanför skolans lokaler eller i lokaler i skolan som inte är särskilt väl anpassade för grundskolans elever. Av granskningen framgår att såväl rektorn som pedagogisk personal upplever att denna lösning inte är gynnsam för grundskolans elever.

Vad gäller förutsättningar i form av tidsenliga verktyg, IT-utrustning och nödvändiga kompetenser hos lärare och annan personal framkommer det i granskningen att huvudmannen genomför vissa insatser. Intervjuad pedagogisk personal vid skolan uppger att dessa insatser är få och att de i regel är kommunövergripande satsningar som kanske framförallt är ämnade för grund- och gymnasieskolan, men som även grundskolan får ta del av. Ett exempel är huvudmannens skolövergripande satsning på språk- och kommunikationsutvecklande arbetssätt. Alla lärare vid grundskolan deltar emellertid inte i denna utbildning eftersom de upplever att den inte är särskilt väl anpassad för verksamhetens förutsättningar och behov. Därtill framgår också att endast en mindre andel av assistenterna vid grundskolan deltar i denna utbildning. I intervju uttrycker representanter för huvudmannen att de instämmer i den uppfattning som rektorn och lärarna ger uttryck för. Vidare uppger representanter för huvudmannen att de har en välfungerande dialog med rektorn och att de därför har kännedom om att det finns utvecklingsbehov som huvudmannen behöver ta tag i. Bland de utvecklingsområden som huvudmannen identifierat finns, enligt representanten, bland annat lokaler, IT-utrustning, rektorns möjligheter att samverka med rektorer för andra grundskolor samt personalens kompetens och tillgång till studie- och yrkesvägledning som utvecklingsområden. Representanterna för huvudmannen uppger också att de redan ser över olika alternativ och i några fall redan vidtagit vissa åtgärder. Exempelvis håller kommunen på att starta ett samarbete med Bodens kommun kring studie- och yrkesvägledning. Representanter för huvudmannen uppger också att tillsättandet av en biträdande rektor kommer också att ge bättre förutsättningar för samverkan med andra grundskolor.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att huvudmannen *i flera delar* stödjer skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin uppföljning och analys av verksamhetens förutsättningar, resultat och kvalitet.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannens uppföljning av verksamhetens förutsättningar och kvalitet behöver utvecklas. Av granskningen framgår att huvudmannen i flera avseenden följer upp grundskolan som om det vore en del av grundskolan snarare än en egen verksamhetsform. Vidare framgår att huvudmannen sällan gör självständiga analyser av verksamheten och att huvudmannens insyn i verksamheten är starkt begränsad till de utsagor som ges av rektorn. Detta försvårar huvudmannens möjlighet att göra självständiga analyser, att stödja rektorn och

att verka självständigt för att utveckla verksamhetens kvalitet. Vidare framgår också att rektorn ser att huvudmannen förvisso ger stöd och ledning, men att huvudmannens uppföljning inte riktigt är anpassad utifrån verksamhetens förutsättningar och behov.

Av skollagen (4 kap. 3 och 8 §§) framgår att huvudmannen kontinuerligt och systematiskt ska följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen fortsätter att utveckla sin uppföljning och styrning av skolenheten så att denna tydligare utgår från just grundsärskolans förutsättningar och behov. På så sätt kan analysen utvecklas vilket i sin tur kan leda till utvecklingsåtgärder som är mer ändamålsenliga och träffsäkra för just grundsärskolan.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I den slutliga handläggningen har utredarna Anders Haglund (föredragande), Robert Sondell samt undervisningsrådet Agnetha Burström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Lektionsobservationer.
- En elevintervju.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med stödpersonal.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier: De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsgrunder, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsgrunderna beskriver de bedömningsområden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kvalitetskriterier.

Bedömningsgrunderna finns på Skolinspektionens hemsida: [Inspektionsformer \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/inspektionsformer) under rubriken *Så bedöms skolor, regelbunden kvalitetsgranskning*.

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 20-21 september 2022. Besöket genomfördes av utredarna Anders Haglund och Agnetha Burström.

Knut Lundmarks grundsärskola i Älvsbyns kommun bedriver verksamhet i grundsärskolans årskurser 1-5. Grundsärskolan är lokalmässigt integrerad med Knut Lundmarks grundskola och delar därför utemiljö samt vissa undervisningslokaler med grundskolan. Vid granskningstillfället var 10 elever inskrivna i grundsärskolan, merparten av eleverna läste enbart ämnen medan ett fåtal läste ämnesområden. Skolenheten leds av en rektor som ansvarat för enheten under drygt två år. Till sin hjälp har rektorn nyligen fått en biträdande rektor. Barn- och fritidsutskottet ansvarar för grundsärskolans verksamhet.